

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita B. Francisci Xaverii

Torsellini, Orazio

Coloniae Agrippinae, 1610

XI. Trauancoridis regnum Christo adiungit, neophytosq[ue] à Barbaris
tuetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42323

ria præerant, auidi homines & impotentes, superbè auarèque neophytis imperare cœperunt. Xauerius rei indignitate haud secus, quàm par erat, motus, primò eorum cupiditati fortiter restitit: ad vltimum, vbi non satis virium ad obfistendum in se esse vidit opem ab Indiæ Prætorè, qui tum Cocini erat, implorandam ratus, ad eum proficisci statuit. Sed nouæ subinde res id consilium susceptumque iam iter auerterunt.

CAPVT XI.

Trauancoridis regnum Christo adiungit, neophytosq; à Barbaris tuetur.

SESVIANNVM per hosce labores absumpserat in ora Piscaria: iamque tantum studio & assiduitate profecerat, vt qui xx. partim vicos, partim oppida sanè rudia accepisset, xxx. probè culta ac morata tuenda socijs traderet. Rebus igitur, quoad eius fieri potuit, compositis, neophytorum curam Mansillæ mandat, Cocinum ipse per Trauancoridis oram, Piscariæ proximam, transiturus. Trauancoris ora maritima in altero India latero, in quo Goa est sita, vergit ad occasum Solis. Inter Comorinum pro-

Trauancoridis ora.

pro-

promontorium & Colanum oppidum
interiacet, à Cocino millia passuum fer-
mè xxx. Eius longitudo perhibetur
millium facilè lxxx. In eo tractu illis
temporibus vici erant ad xxx. maritimos
quos partim Ethnici piscatores (Ma-
choas vocant) partim Saraceni incole-
bant. Franciscum igitur, siue quòd nau-
gij facultas deesset, siue quòd ex itinere
illorum animos tentare vellet, per eorum
fines Cocinum petendi cupido cepit. Ne
defuerunt eius amici ac necessarii, qui
eum à suscepto detertere itinere conati
sunt, denunciante summum esse in ipsorum
odium Machoarum Saracenorumque
Paruas accolas Christianos factos in-
gnè ferentium. Ille tamen per illorum
nes diuino numine magis (vt postea
uentus docuit) quàm necessitate subigenti-
re non dubitauit. Diuino itaque fretus
præsidio, & simul, si accideret, pro Chris-
tiano mori lucrum existimans, infestis
sibus ingreditur viam, anno seculi
ius XLIV. iam medio. Ex itinere obuia
Machorum vicos circumiens (vt De-
benignitas longè vincit spes omnes per-
rum) cælesti numine haud minùs hosti-
bus quàm sibi propitio est vsus: adeò
cata omnia ac penè parata ad Euangeli-
semen accipiendum offendit. Igitur con-

*Egregia
magnitu-
do animi.*

*Dei pro-
uidentia.*

miliato primùm eorum Rege, barbarorum pectora hinc spe, hinc metu versans, modò Lusitanorum amicitia proposita, modò minis cælestibus additis, haud ægrè perpulit, vt Christi sequeretur fidem: vtique posteaquam Christianæ caritatis officijs ab eo delinitæ, mutandæ religionis potestatem regio edicto factam esse viderunt. Franciscus ergo successu lætus, pagos obiens, Christianis mysterijs imbuerere plerosque, & Baptismo expiare institit. Quàm ingens mortalium numerus ad Christum eius operâ sit aggregatus, vel ex eo existimari potest, quòd capitū amplius decē millia simul vno tempore baptizauit. Institutionis baptismique ratio talis erat. Vbi ad vnum aliquem pagum Baptismi causa accersitus venerat, viros omnes, pueros, mulieres vnū in locum cōtractos, cū vnum esse Deum, Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum, docuisset, ter sibi quemque, ad honorē Sanctissimæ Trinitatis, Crucis signum adhibere ex præscripto iubebat. Inde linteat⁹ Christianæ religionis mysteria ac præcepta clara pronuncians voce, eadem ipsorum lingua, vt cunque poterat, explicabat breuiter. Postea verò quàm satis instituti videbantur, eos à Deo veniam antea actæ vitæ publicè petere iussos rogabat, an

*Numerus
baptizatorum.*

*Baptismi
modus.*

uniuersa ac singula Christianæ religionis
capita haud dubiè crederent. Vbi illi; bra-
chijs in crucis modum compositis, se ve-
rè omnia omnino credere annuerant;
tum demum Baptismo ritè exiabantur;

*Fana ac
simulacra
Deorum
euertit.*

& suum cuique scriptum tradebatur no-
men. Ad vltimum baptizatis omnibus,
Xauerius fana disturbari, Deorum simu-
lacro confringi protinus imperabat. Non
aliud gratius illi iucundiusue spectacu-
lum erat, quàm cernere idola modò ab
eis suppliciter culta, eorūdem proculcan-
pedibus. Nec sanè inultus tantam iniu-
riam tulisset Diabolus, nisi Francisco
quantum animi fuerat ad contumeliam,
tantum ad periculum fuisset. Quippe Ba-
dagas, de quibus suprà dixim⁹, non mi-
nus acres nominis Christiani hostes, quàm
natura ac moribus immanes, in tenerum
adhuc Christi incitauit gregem. Itaque

*Trauan-
coriensium
tumultus.*

permagna eorum manus in Trauanco-
ridis fines irrumpit; Christianorum vicus
depopulatura. Extemplo incolarum or-
tus clamor, muliebri puerilique ploratu
mixtus cuncta turbauit. fit fuga: sed ea
circumfusis hostibus, exitum non habe-

*Francisci
facinus
memora-
bile.*

bat. Ibi Xauerius (nam fortè aderat) tu-
multu excitus, facinus edidit memorabi-
le. Alienatâ ob periculum alienum su-
memoriâ, in mediū prouolat. mox ocu-
los

los circumferens summa animi ac vultus constantia hostes miraculo audaciæ obstupefactos increpat: mancipia Sathanæ, suæ libertatis ac salutis oblitos, ad alienam oppugnandam ruere. Inde bonus pastor semet in primam Christianorum turbam coniecit, aut tecturus sua auctoritate gregem suum, aut, si id nihil valeret, certè simul cum grege moriturus. Cæterùm mentis ardorem ex vultu & oculis micantem Badagæ, quamuis barbari ac feri, non tulerunt, Francisciq; verecundiâ ceteris pepercerunt. Nec nullo ipsemet discrimina subiit necis. Sæpe Ethnici ab odio Christianæ religionis ei struxerunt insidias; quas ille partim prudentia sua, partim diuino præsidio elusit, ut tum accidit. Ad eadem quæsitus aliquando, in syluam proripuit sese: & arbore strenuè conscensa, ibi pernoctans, præsens periculum, Deo magis quàm arbore aut nocte tegente, vitauit. Hostium verò insidiæ adeo crebræ erant, ut neophyti semper aliquot fide ac pietate insignes eius salutem, etiam noctu pro diuersorio excubante, sua sponte tutarentur. Ad assiduas barbarorum insidias accedebant non solum nocturnæ preces, quæ vix binas horas quieti dabat; verùm etiam diurna sub ardenti Sole itinera:

Necis pericula Dei benigne vitata.

H
quip-

*Magnus
Pater ap-
pellatur.*

*Multitu-
do eorum
qui concio-
nabundū
sequeban-
tur.*

*Indi medi-
terranei
minimè
apti ad
Christi re-
ligionem.*

quippe cū pedibus nudis, in lacera tunica, cum vulgari galero, circumiret pagos. Nec tamen neglecti corporis cultu, viri sanctitas obsoleuit, sed magis enituit. Vulgò Magnus Pater vocabatur. Et Trauancoridis Rex toto regno suo edixit, vt Magno Patri omnes obtemperarent haud secus quàm sibi. Nulla tument in illa ora Christianorum templa: quocirca aut sub arbore quapiā, aut sub velo nauali, sacrum Missę facere cogebantur. Sed paulatim in illo tractu amplius xx. sacella excitasse dicitur. Concionabundus autem, cū suggesti copia nō esset, ex opportuna aliqua arbore ad infinitam multitudinem verba faciebat: quippe in campum concionis causa exeuntem, sæpe quina aut sena hominū millia prosequabantur. Nec solertior in quærendis Christo gregibus, quàm in tuendis, existit. Vt neophytorū disciplina etiam post suum discessum maneret, discedēs in singulis pagis non tantū Christianæ institutionis exemplum relinquebat, sed etiam antemeridianis ac pomeridianis horis exercendæ rationem moderatoremque. Inter hæc ab Indis mediterraneis ferme abstinebat, satis gnarus, oram maritimam in qua Lusianus imperitaret, longè opportuniorē esse ad capessendam, tunc

damq; Christi fidem, quàm interiora India, quæ Brachmanes, acerrimi nostræ religionis hostes, obtinerent. Ita vicatim totam illā maritimam obibat religionē, plurimos vbiq; Christianis sacris ac præceptis imbuens. Iamq; omnes prope Machoarū Parauarumq; Pagi, Francisco auctore, suaue Christi acceperant iugum, eum hæc fama in adiacentes insulas perlata, Manarios, vicinos populos, ad æmulandam eorum pietatem accendit.

CAPVT XII.

Neophyti pro religione cæsi Christianum nomen illustant.

MANARIA parua insula est è regione oræ Piscariæ, millia passuum à continēti circiter CL. In ea Patinus pagus erat tum obscurus, nunc incolarum martyrio nobilis. Huius pagi incolas ingens cupido Christianæ religionis incescit, de qua simul & de Francisco Comorinensibusq; multa egregia ad eos pertulerat rumor. Itaq; eò Franciscus summis Manariorū precibus baptismi causa euocatur. Verùm cùm grauissimis religionis negotijs implicatus, eò ipse ire non posset; Sacerdotem quendam suo loco misit, qui Catechismo institutos baptismo

H 2 ablu-